

Svitanie

Číslo 4/2018

Ročník 17

Časopis farnosti sv. Michala Archanjela v Závode

Šéfredaktorka: Ivana Potočňáková
Redakčná rada: Pavol Černý, Samko Černý, Anna Diviaková, Veronika
Prévajová, Peter Kudláč – farár, Alena Pavelková, Gabriela Tarasovičová
Jazyková korektúra: Anna Mäsiarová
Tlač a grafika: Tlačiareň Luna, Moravský Svätý Ján
Vydavateľ: Farský úrad Závod, www.zavodfarnost.sk.
Vydávané pre vlastnú potrebu.

ÚVODNÍK

Advent – príležitosť očistiť si pohľad

Pred časom som čítal článok, v ktorom sa autor zamýšla nad zánikom starovekej Rímskej ríše. Vymenúva aj niekoľko spoločenských javov, ktoré mu predchádzali. Po prečítaní som si uvedomil, že presne toto sa deje aj v súčasnej modernej spoločnosti. Kladiem si otázku, a zrejme nie iba ja sám: Rúti sa naša civilizácia do záhuby? Spejeme k zániku?

Zaiste je každému aspoň troška súdne zmýšľajúcemu človeku jasné, že životné tempo sa nemôže zvyšovať donekonečna. Podobne je to s tažbou nerastného bohatstva a ešte viac s drancovaním prírody a prírodných zdrojov. Všetko má jednoducho svoje hranice, skôr či neskôr na ne narazíme. To je však len tá materiálna časť problému.

Ovela dôležitejšia - a tým aj osudovejšia - môže pre nás byť tá časť problému, ktorá sa skrýva v nás samých. V našich myslach, hodnotách, vzťahoch, postojoch. Je isté, že keď budeme zmýšľať sebecky, keď budeme chcieť všetko a všetkých len využiť, keď budeme chcieť len brat a nie dávať, tak to dlho nevydrží ani planéta, na ktorej žijeme a ktorú sme svojou nenásytnosťou už statočne vydrancovali. Avšak nevydržia to ani medziľudské vzťahy, tiež sú už u väčšiny ľudí na hranici kolapsu. Koľkí ľudia žijú opustení – a to uprostred ľudí, ba svojich rodín. Pribúdajú ľudia na okraji spoločnosti, o ktorých sa takmer nikto nestará a nezaujíma. Starí a chorí sú nelukratívni, odkopnutí. Viac starostlivosti sa dostáva domácim maznáčikom ako starým rodičom. Mnohí ľu-

dia sú, naopak, presýtení materiálnym bohatstvom a strácajú zmysel života, radosť, chut' žiť. Nevedia milovať a nie sú milovaní. Na svete pribúda závisti, nenávisti a násilia, osamelosti, zakomplexovanosti a duševných porúch. Mohli by sme vyratovať ďalšie a ďalšie nešváry a trápenia doby, v ktorej žijeme. Potrebujeme vari ešte po tom všetkom, čo sme povedali a tiež nepovedali, aby nám niekto pripravoval peklo? Ved' my si ho – a to usilovne – robíme zo života sami. Nie len sebe, ale aj iným.

A predsa je tu niekto, kto ponúka riešenie. Je to presne ten Ježiš, ktorého narodenie slávime na Vianoce. Aj tohtoročný advent je časom, ktorý nám chce pomôcť zamyslieť sa, ako na tom sme vo vzťahu k jeho očakávanému druhému príchodu. Točí sa koleso nášho života okolo stredu, ktorým je Ježiš? Majú všetky hodnoty a skutočnosti v našom živote vzťah k Ježišovi tak ako lúče kolesa k stredu kolesa alebo sú od neho odlomené? Lebo v takom prípade sa koleso nášho života rozpadne. Nech nám tohtoročný advent pomôže všetko v našom živote dokonale zafixovať v Ježišovi. Aby On stál v centre všetkého nášho diania. Potom to v našom živote nebude hádzať tak, ako keď koleso nemá os v strede. Ani sa nemusíme báť, že sa nám život tým nadhadzovaním rozpadne. Ježiš Kristus premieňa smrť na život, trápenie na požehnanie, bolest na radosť. Očistíme si počas adventu pohľad na Noho, aby sme ho nikdy nestratiли z očí. Aby sme nezablúdili z Jeho cesty, ale kráčajúc v jeho šlapajach vošli do Života.

Veľa radosti z adventného očisťovania pohľadu na Ježiša a požehnané Vianoce

Vám zo srdca želá
Váš duchovný otec Peter

Rozvíjať dary Ducha svätého

Sviatosť birmovania vo farnosti Závod bola v sobotu 13. októbra. Vysluhoval ju Mons. Jozef Haľko. Spolu s ním sv. omšu celebrovali náš pán farár Peter Kudláč a páter Gabriel Koch, CR. S prípravou nás pred dvoma rokmi začalo vyše 30, no k birmovke nás pristúpilo len 22. Stretávali sme sa každé dva týždne v pastoračnom centre. Preberali sme Starý a Nový zákon, vysvetlovali sme si modlitby, prikázania a rozoberali sme si podrobne sedem sviatostí.

Pozerali sme si dva filmy, ktoré sa týkali otázok dospievania, manželského života, neželaného tehotenstva a jeho najhoršieho riešenia. Myslím si, že pozrieť si tieto filmy bolo veľmi prospěšné

pre naše dospievanie a celý náš život. Som veľmi rada, že som ich mala možnosť vidieť.

Začiatkom septembra sme mali v pastoračnom centre ústnu skúšku, ktorú tvorilo viacero otázok a modlitby. Mala som z toho veľký strach, ale všetky otázky, ktoré som si vytiahla, som vedela. Vydýchla som si. Začala som sa na sviatosť birmovania veľmi tešiť. Aj keď sa mi nie vždy chcelo chodiť na stretnutia a sv. omše, som veľmi rada, že som sviatosť birmovania prijala a tým som získala dary Ducha Svätého. Budem sa snažiť tieto dary naplno rozvíjať a zachovávať všetko to, čo nás pán farár počas prípravy naučil a čo nás učí aj Pán Ježiš.

Barbara

Púť do Žarošíc k Matke Božej

Aj tento rok sme v sobotu 8. septembra cestovali do Žarošíc k Matke Božej, na jedno z najstarších pútnických miest na Morave. Prichádzajú sem veriaci najmä z Moravy a Slovenska, aby si učili Pannu Máriu a vyjadrili jej úctu. Cestou sme sa zastavili v osade Zdravá voda. Osviežili sme sa pramenistou vodou a pokračovali ďalej v ceste. Čakal nás bohatý program: o jedená-

stej svätá omša v slovenčine, ktorú celebroval opát R.D. Marian Rudolf Kosík O.Praem, modlitba sv. ruženca, korunka Božieho milosrdenstva, krížová cesta, poklona Panne Márii. Medzitým sme sa mohli vyspovedať, pomodliť, prednieť osobné prosby i prezrieť si mestečko.

O osiemnástej hodine sa začala hlavná

Púť do Žarošíc je vždy farebná – postarajú sa o to ľudové kroje z rôznych regiónov Moravy a Slovenska.

svätá omša, ktorú celebroval Dominik kardinál Duka OP, arcibiskup pražský. Po nej nasledoval tradičný sprievod s vyzdobenými a vysvetlenými soškami Panny Márie, ktoré niesli mládenci a dievčatá v moravských a slovenských krojoch. Počas sprievodu znala pôvodná pieseň spred 233 rokov „Před věky zvolena“. Vtedy, v septembri 1785, bol pútnický kostol svetskou vrchnosťou uzavretý. Preto pútnici z neho Milostívú sochu Panny Márie večer za svetla svieci a spevu spomenutej piesne prenesli do farského kostola sv. Anny v Žarošiciach, kde sa bohoslužby konáť mohli. Po skončení sprievodu kardinál Duka udelil sviatostné požehnanie. Tohtoročná púť mala tiež pripomenúť sto rokov od ukončenia prvej svetovej vojny, ktorá viedla k rozpadu Rakúska -Uhorska a vzniku Československej republiky.

Z histórie Žarošíc

História tejto moravskej obce je skôr smutná ako radostná. Stáli tu dva kostoly: starší – pútnický (zasvätený Panne Márii) a mladší – farský (zasvätený sv. Anne). Pútnický mal kedysi oveľa väčší význam, pretože sa v ňom nachádzala Milostívá socha Panny Márie s Jezuliatkom, vysoká 142 cm a vyrezaná z jediného kusa dreva. Vytvoril ju v roku 1325 neznámy umelec, pravdepodobne v dielňach kláštora na Velehrade alebo cisterciánok v Starom Brne.

Prvá písomná zmienka o farskom kostole pochádza zo 6. júna 1326. V rokoch 1510 a 1634 vyhorel. Bol značne zničený Švédomi v roku 1645 a Turkami v rokoch 1663 a 1683. Veľké škody na ňom napáchal aj blesk v roku 1673. Začiatkom 18. storočia bol kostol zbúraný a postavený nový, posvätený v roku 1731.

Pútnický kostol po spomenutom odnesení sochy Panny Márie sa stal „zbytočným“ a rýchlo chátral. V roku 1786 bol odsvätený a priľahlá rezidencia zrušená a rozkradnutá. V júni 1797 vyplukol v Žarošiciach veľký požiar, ktorý zničil nielen kostol a faru, ale i väčšiu časť obce. Preto dostali obec i farský úrad povolenie využiť stavebný materiál z areálu bývalého pútnického kostola. Tehly, kamenné ostenia dvier, železné mreže z okien a iný materiál poslúžili na výstavbu nového farského kostola v rokoch 1800 – 1801. Posvätený bol v októbri 1801.

Gabriela

Ilustračné foto: Anička

NAŠI FARNÍCI NA CESTÁCH

Inšpirovaní Svätým písmom

Je veľa dôvodov, prečo kňazi potrebujú pomoc. Ani oni nie sú imúnni voči chorobám, voči zlobe druhých, aj ich premáhajú ľudské slabosti a pokušenia. To len my, laici, si často o kňazoch myslíme, že položením biskupových rúk sa automaticky stávajú svätými. Boh nie je automat. Aj kňaz potrebuje, aby ho niekto podopieral. Spoločenstvo Modlitby za kňazov (MZK), ktoré funguje pri Bazilike Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne už desiaty rok, vymyslelo a uviedlo do života funkčnú barlu pre našich duchovných pastierov. Je ňou – už tradičná – jesenná akcia Pôst a Púť za kňazov.

Boží dar v čiernych farbách

Pred siedmimi rokmi vznikla idea pôstu za kňazov, pred piatimi k nemu pribudla púť. Tisícky, desattisícky modlitieb za otcov arcibiskupov, biskupov, kňazov i zasvätené osoby. Sú ešte vôbec modlitby potrebné? „Jednoznačne áno.“ Samuel Brečka, vedúci spoločenstva Modlitby za kňazov vysvetľuje zmysel a hlavné poslanie Pôstu a Púte za kňazov. „Dnešná spoločnosť, najmä prostredníctvom médií, vykresľuje kňazstvo – tento Boží dar - veľmi často v čiernych farbách. Až dehonestujúco. Boli by sme radi, keby sa modlitby a obety za

Piaty ročník púte pripravilo MZK na koniec septembra.

kňazov stali medzi kresťanmi niečím samozrejmým. Aby po celom Slovensku vznikali malé spoločenstvá, ktoré sa budú modliť za kňazov. Pozývame ich k tomu aj prostredníctvom našej akcie.“

Čo znamená reťaz?

Piaty ročník púte pripravilo MZK na sobotu 29. septembra, dejiskom bola Národná svätyňa, Bazilika Sedembolestnej Panny Márie. Predchádzal je začiatok 40-dňovej reťaze pôstu a modlitieb za kňazov, ktorá sa začala na sviatok Sedembolestnej Panny Márie a trvala do 24. októbra. Reťaz ako symbol súdržnosti a pevnosti je priamou výzvou pre farnosti, spoločenstvá, rodiny. A prečo akurát 40 dní intenzívnej modlitby? MZK netají inšpiráciu Svätým písmom: aj Ježiš sa postil na pústi 40 dní, Izraeliti putovali 40 rokov... Je na slobodnom rozhodnutí každého, ako sa zapojí. Forma je na vôle človeka, dôležitý je úmysel.

Prekonávať ľudské slabosti

Na úvod programu Púte za kňazov sestry z Kongregácie milosrdných sestier Sväteho kríža vystavili pred oltár reliktie bl. Titusa Zemana a bl. sestry Zdenky a následne doprevádzali pútnikov na Krížovej ceste za kňazov. Na svätej omši, ktorej hlavným celebrantom bol bratislavský arcibiskup metropolita Stanislav Zvolenský, sa zúčastnilo ďalších desať kňazov. Tí doputovali do Národnej svätyne spolu

Hlavným celebrantom bol bratislavský arcibiskup metropolita Mons. Stanislav Zvolenský.

so svojimi farníkmi. Arcibiskup Stanislav Zvolenský vyjadril vďačnosť za to, že sa veriaci modlia za svojich duchovných pastierov. Zároveň prosil, aby v modlitbách vytrvali. „Prosíme vás o modlitby predovšetkým za to, aby sa kňazom darilo prekonávať ľudské slabosti a najväčšiu radosť mali z toho, že slúžia Bohu.“ Zároveň dal do pozornosti, že v tomto roku sme dostali veľkú milosť. Na Púti za kňazov sme sa stretli na sviatok archanjelov, svätých Michala, Gabriela a Rafaela. „Stretávame sa v Šaštíne pri našej Božej matke - kráľovnej anjelov. Máme tak príležitosť vytvoriť veľké duchovné spoločenstvo s Pannou Máriou

Annamária Vančová priblížila príbeh svojho pradedka Jozefa Kubalu – záchrancu kňazov. Vpravo Samuel Brečka, vedúci hnutia Modlitby za kňazov.

a zástupom anjelov,“ uviedol v homílii hlavný celebrant. Vedúci hnutia MZK Samuel Brečka sa na záver svätej omše podakoval arcibiskupovi za jeho slová a podporu akcie. Srdečné Pán Boh zaplať mu patrí aj za oficiálne schválenie hnutia (podľa normy kán. 299 Kódexu kánonického práva) a tiež za schválenie modlitebníka, ktorý bude pomôckou pre jednotlivcov i spoločenstvá pripravené modliť sa za kňazov. Obedňajšiu prestávku využili pútnici na uctenie vyložených relikvií.

Do slobodného sveta

Po chvá�ach v podaní kapely MZK band sa pútnikom prihovorila An-

namária Vančová, pravnučka Jozefa Kubalu - podnikateľa a otca siedmich detí, ktorý sa po zatknutí dnes už blahoslavného Titusa Zemana podieľal na ďalšom prevádzaní kňazov a bohoslovcov za hranice. Je viac ako symbolické, že práve v deň Púte za kňazov uplynulo presne 65 rokov od vynesenia rozsudku nad týmto „vlastizradcom a nepriateľom režimu“. Ako úspešný podnikateľ a zakladateľ trnavskej firmy Tatrachema vždy mal na pamäti almužnu i dobročinnosť. Po zoštátnení jeho podniku ho natoľko nadchla idea záchrany kňazov, že neváhal riskovať svoj život a ďalší osud svojej rodiny. V procese organizovania

prechodov cez hranice zabezpečoval stravu, nocľah, materiálne zabezpečenie, logistiku. „Zachránil vyše sto kňazov, bohoslovcov a rehoľníkov, ktorí potom pôsobili v slobodnom svete,“ opísala Annamária. Jozef Kubala sa zaslúžil o záchranu Štefana Krajčoviča, Kamila Libosvara, Jozefa Koltnera, Františka Kostolného, Jozefa Mistrika, Valentina Berka, tajne vysväteného biskupa Pavla Hnilicu Sj, Františka Barana, Cecílie Kondrcovej, Jozefa Filusa, Ľudovítu Ilencíku aj jeho osobného priateľa, básnika Andreja Žarnova s rodinou.

Jeho brata Františka Kubalu, bývalého prefekta saleziánov v Šaštíne, previedol za hranice dnes už blahoslavený Titus Zeman v druhnej výprave. Pomsta režimu nenechala na seba dlho čakať. Vyšetrovanie a mučenie, strata občianskych práv, prepadnutie majetku a 15

Otec Marián Kuffa bez ostychu hovoril o svojej rebelantskej mladosti.

rokov tvrdého žalára. Dojemné svedectvo o mužovi pevnej viery zakončila jeho pravnúčka slovami: „Napriek prežitému a trom infarktom nestratil pradedko vieru v dobrovitosť Boha.“

Na púti sa zúčastnili stovky veriacich z celého Slovenska.

Pokora je nádoba na lásku

Či a prečo je potrebné modliť sa za kňazov vo svojej prednáške analyzoval aj rímskokatolícky kňaz a predstavený združenia Inštitútu Krista Veľkňaza v Žakovciach otec Marián Kuffa. S jeho povestným darom reči opísal vlastnú rebelantskú mladosť a cestu k nášmu Pánovi, na ktorej sa naučil aj pravdy dnes nahlas vyslovované: „Nekop do kríza! Poníženie a potupenie neznamenajú koniec, ale začiatok nového života.“ Krízom nazval utrpenie, ktoré nemôžeme, nechceme alebo z lásky k Bohu nechceme zmeniť. Kríž je vysoká škola lásky: „Ked' ta zrazí na kolenná hriech či hlúpost', vtedy sa spája s Ježišom.“ Tou správou voľbou je premieňanie bolesti na lásku. „Pokora je nádoba na lásku. Nepreklinaj, Boh

do špinavej nádoby nevojde.“ A čo ak človek správí chybu, zlyhá, zhreší, previní sa? „Ked' si niečo riadne „pohnojil“, pooral, žiadnen strach – o to väčšia úroda bude!“ V ďalšej časti rečník prirovnal naďukaného teológa k vysoko umiestnenému, vyleštenému svetlu, ktoré je vzdialené od veriacich, kým modliacu sa babičku k horiacej sviečke: „Ten prekrásny chladný luster nezapáli živú vieru, ale tá neprestajne a vytrvalo horiacu sviecu áno.“

Tieto a podobné myšlienky vyprevadili pútnikov na cestu domov spolu s pozvaním na budúcoročný 6. ročník púte. Uskutoční sa opäť ako súčasť modlitbovej retaze Pôst za kňazov. Termín i bližšie informácie zverejní MZK na svoje stránke postaputzaknazov.sk.

Ivana • Foto: Ľudka

Sestry z Kongregácie milosrdných sestier Svätého kríža doprevádzali pútnikov na Krízovej ceste za kňazov.

ZAŽLTNUTÉ OKAMIHY

Rok 1918 a Závod

Koncom októbra sme si jednorazovým štátnym sviatkom pripomenují okrúhle sté výročie vzniku prvej Československej republiky. Takzvané veľké udalosti vtedy prebiehali v Prahe, resp. v Martine a historici nás v médiách s nimi už dlho oboznámovali. Čo sa však pred storočím dialo na našej obci? Priamych pamätníkov niet, nuž obrátili sme sa na miestne písomné zdroje – kroniky.

Svetské záznamy

Obecná kronika z tých čias sa, žiaľ, nezachovala. Tá, ktorá je k dispozícii na Obecnom úrade v Závode, sa začína obdobím tesne po druhej svetovej vojne. Oveľa viac do minulosti však siaha hasičská kronika, hoci ani v nej niesť zápisu z roku 1918 – prvý začína rokom nasledujúcim. Je veľmi stručný a týka sa len profesionálnych vecí. Niečo viac nájdeme pod rokom 1928: „*28. októbra, t.j. Deň slobody. 10-ročné jubileum trvania Č.S.R. V pred večier konal sa prívod občanstva s hudbou cez obec. Preslov pána správcu školy Rud. Kertészsa, sraz u has. skladišta. Ráno bohoslužby po skončení opäť ujal sa slova pán spr. školy Rud. Kertész, objásnil význam dnešného jubilea, škol-*

ske dietky prednesly básne a po zaspievaniu himen slavnosť zaklúčil.

30. októbra ako Deň Turčiansko Sv. Martinskej Deklarácie, sbor dla horenmenovej slavnosti oslávyl.“

Ďalšie riadky sa týkajú už len odborých záležitostí – požiarov.

Farská kronika

Predsa len viac všeobecných informácií o obci v sledovanom čase sa dočítame v cirkevných análoch. Farská kronika o tej dobe píše:

„*Niet tej veselosti zo života ako bolo pred svetovou vojnou. Pred svetovou vojnou bolo bohatstvo úrody, zásoby hojnosť vo všetkom, všetko laciné a dobrej jakosti a čo hlavné boli všetky produkty prispôsobené cenami jeden k druhému. Dnes banuje jak chudoba robotnícky ľud tak aj rolnícky za časami pred válečnými. Uzavretím hraníc od Rakúska primoravský kraj je až katastrofálne poškodený. Naše seno slámu, zemiaky, šteky nik takmer nechce. Zeleninarské obce Zohor, Mást, Stupava, sú úplne hospodársky zni-*

čené. Nemôžeme do Rakús nič odpredať, ba ani na práce tam íst. Veľké clo na hraniciach zabraňuje každý obchod s Rakuskom čím produkty tu sú bez cen. Teraz už len velkostatky berú zemiaky do liehovarov a to za 12 korun 100 kg. A jedny boty stojá 60 – 140 Kčs. O daniach sa nedá ani hovoriť ako sú veľké a kol'ko násobné. Ľud nevládze znášať tieto tarchy. Exekúcie sú na majetkoch, odpredávajú dobytok, peřiny, ba i pozemky na verejnej dražbe za dane.“

Vojnové súženia

Nielen vojaci na frontoch, aj ľudia v zázemí naplno pocítili ťažobu veľkého konfliktu. Cirkevný záznam nepísali v

ružových okuliaroch:

„Cež vojnu iba matky a starci doma obrábali pole. Mládež a mužovia otcovia boli na bojištiach. Bolo smutno, lebo každú chvíľu niekdo odchádzal z obce, lúčil sa a išiel na smrť. Mnohí padli do zajatia do Ruska a Talianška a mnohí padli navždy do hrobu, Štefan Kopiar syn Štefana Kopiara padol v Srbsku, Ján Húšek hajný v Rusku a Venda Húšek – Prelec tiež v Rusku. Cež vojnu brali raž, mast, šaty pre vojákov za maximalnú cenu štátom určenú. Vola-
lo sa to rekvirovanie. To prišli žandári (četníci) z rychtárom a zapísali každému rolníkovi kolko musí dať. Ľudia si zbožie v kysňach zakopávali, aby im ho nenašli. Ľudia v noci do pola do jehli-

ček si išli skovať vreco reži a stalo sa že ich niekdo ustríhol a ím to zobrať. Brali tiež statok od dvoch metrov ľažší pre vojsko.

Lud zúbožený čakal slobodu. Zo začiatku keď jeli ranení vojáci, z bojišta išli ženy a niesli ím na stanicu konvičaju, buchty, oškvárky, mäso, chlieb. Pozdiejšie i to zunovalo a zaniklo. Zajatci Rusi Taliáni, Srbi tu boli každú nedelu išlo po ptaní, prosili o almužnu. Mnohí na velkostatku pracovali za stravu, ktorá bola tak mizerná, že boli ešte nútení chodiť po pýtaní. Z polska bola zúrivá vojna, chlapci do 18 rokov boli odtiaľ odvezený a tu slúžili, aby ich nepriateľ nezobral, vláda ich odviezla do vnútrozemia. Aj dievčatá, bolo ich tu tých Poliakov celé húfy, pracovali na Príčnom na velkostatku a stacial chodili do Sv. Jura v nedelu do kostola.“

Prvá republika

Farská kronika sa zmieňuje aj o konkrétnom historickom dátume:

„V roku 1918 dňa 28. okt. stal sa prevrat pre čechy a dňa 30. 10. pre Slovensko. Bol koniec svetovej vojny a krviprelévania. ... Keď prišiel prevrat, prišli Česi Sokoli s puškami a sídlili vo Sv. Jure v kaštieli. Chodili po Nooveskej ceste k tomkom a z pasie strielivali. Bol to ľud nemravný neverecký, z krížov odstrelovali korpusi a z nich hlavu Kristovi, nohu ruku čo trafili. Tohoto dôkazi máme ešte pri Šaštínskej ceste vedúcej z Jura do Šaštína. Kristus je bez hlavy.

Náboženské hnutie bolo potlačené vo verejnom živote. Kríže zo škôl boli vyhadzované a Hus kacír bol uctievany ohňom vatrami na jeho sviatok. Katalícka cirkev bola hrubo urážaná a takú slobodu si nik nepredstavoval. Úrady zaplnili Česi, všetky služobné a štátne miesta boli obsadené Čechmi. Slovák bol nútený sa vystahovať alebo v slobodnej svojej vlasti hladom zomrieť bez práce a živobytia.

Nezamestnanosť ohromne je udržovaná, aby sa nevzbúrili ľudia dostávajú podporu nezamestnanosti a to v lístoch na chlieb a múku. Každý úradník, každý financ, četník je Čech. Zbytkové statky sú zas v rukách podolších. Profesori na školách sú tiež česi a sú z toho časté demonštrácie študentstva, ktoré žiadajú, aby na Slovensku sa Slovensky učilo a nie Česky. Väčšie procento učiteľov je tiež Čechov.“

Nuž – zavanulo na vás niečo z týchto starých riadkov? Či dokonca vám prišomnuli podobné spomienky vašich starkých? Doba, život i spoločenské pomery pred sto rokmi boli ľažké, zložité a nie vždy prajné. Ale i to negatívne patrí k našej histórii a je užitočné si ho – aspoň takto pri okrúhlych výročiach – pripomenúť. Súhlasíte?

Gabriela a Drahotín
Ilustračné foto: Wikipédia

Dušičkový čas

Ponorili sme sa do jesenných dní, ktoré nám pripomínajú čas Dušičiek. Prišlo obdobie, kedy s úctou spomíname na našich najdrahších, ktorí už ukončili svoju pozemskú púť. Častejšie navštievujeme cintoríny, upravujeme hroby, zapáľujeme sviece a v modlitbách intenzívnejšie myslíme na našich drahých zosnulých s prosbou o spásu ich duší. V srdci nás hrejú spomienky na ich pozemský život a dobré skutky. Uvedomujeme si aj blízkosť spojenia s dušami, na ktoré si už nikto nespomína. Všetky duše sú vďačné za našu modlitbu a tichú spomienku.

Ako dieta som zvlášť kládla zapálenú sviečku na hroby, na ktorých neho-relo žiadne svetielko. Cintoríny ožia-rené svetlom horiacich plamienkov sviečok sú symbolom večného svetla, ktoré svieti dušiam veriacich a pred-stavujú takzvanú smutnú krásu.

Ked' stojíme nad miestom posledného odpočinku alebo pred krížom, uvedo-mujeme si aj vlastnú pominutelnosť a zamýšľame sa nad svojim životom. Aká dlhá bude naša pozemská púť? Ponúka sa nám šanca zmeniť svoj život k lepšiemu, aby sme raz, ked' príde náš čas odchodu, mohli sa spolu ra-dovať vo večnosti.

Alena • Foto: Ivana

Pred centrálnym krížom na cintoríne spomíname aj na tých, ktorí spočinuli v inom kúte Slovenska alebo vzdialenej zemi a nemôžeme zapáliť sviečku na ich hrobe.

Náš pán farár slávi abrahámoviny

Ani sa to nezdá, no náš pán farár Peter Kudláč „ťahá“ našu farnosť už ôsmy rok. Po rokoch služby v Smolinskom ho cesta duchovného priviedla do Závodu. V roz- hovore na stránkach Svitania sme sa ho tri mesiace po prevzatí farského úradu pýtali: Ako sa vám u nás páči? Pamäťate sa, ako odpovedal? „Ono asi nejde o to, aby sa nám páčilo, ale aby sme sa my a naša práca páčili Pánu Bohu.“ A takto ho poznáme aj dnes, po rokoch, ktoré nám priniesli možnosť vzájomne sa lepšie spoznať. Pánovi farárovi závodskú náтуru a ľudí po mene a hlavne prezývke (aby vjedzeu, jak sa v Závodoch komu nadává), nám – farníkom – nového správcu farnosti, kazateľa, vysluhovateľa, učiteľa. Nášho duchovného otca. Ide mu stále o to isté a s neúnavnou vytrvalosťou nám to odovzdáva: aby sme sa páčili Bohu.

Pali z redakčnej rady si spomína: „Pred dvadsiatimi rokmi som zažil nášho pána farára ešte ako kaplána v Malackách. Rýchlo zapadol do farského spoločenstva. Rád spomínam na detské tábory, ktoré sme organizovali v lone prírody, turistické výlety a jeho všadeprítomný smiech.“ Na fotografiu na oslavu narodení vtedajšíeho dekanu Michala Pokopca.

Denne s evanjeliom

Homílie nášho pána farára sú priame, zrozumiteľné a poučné. Vie nimi zaujať, pochváliť i napomenúť. A – priznajme si to – občas zatne do živého.

Vybranými príkladmi zo života dokáže výstižne prepojiť Božie slovo so súčasnosťou. Príkladne povzbudzuje a nabáda, ako žiť denno-denне v súlade s evanjeliom. V povolaní kňaza je dobrá komunikácia s veriacimi i neveriacimi veľmi dôležitá, možno určujúca.

Pozorní si isto pamätajú, že na Božie narodenie zvykneme na konci sv. omše pánovi farárovi gratulovať k narodeninám. Nebude tomu inak ani v tomto roku, avšak príchuť blahoželania bude jubilejná. Pán farár Peter Kudláč vstupuje do klubu „abrahámov“ – slávi 50. narodeniny.

Božiu milosť a Ducha svätého

Milý pán farár, isto nie sme vždy vzorní farníci. Určite si viete predstaviť aj lepších, dôslednejších, presnejších, horlivejších, oddanejších. Sme však len ľudia so svojimi slabostami a potrebujeme Vás – nášho duchovného pastiera. Ďakujeme Vám za obnovu duchovného života v našej farnosti,

hlásanie duchovného slova a vysluhovanie sviatostí. Vaše príhovory nám pomáhajú správne sa zorientovať v súčasnej „modernej“ dobe. Našim starým a chorým farníkom ste duchovnou oporou a v eucharistii im prinášate duchovné povzbudenie, útechu a nádej. Vďačíme Vám aj za príjemné stretnutia na zasadnutiach redakčnej rady nášho farského časopisu. Vysoko si ceníme Vaše ľudské prednosti, ktorými sú presnosť, zodpovednosť a zmysel pre detaily. Pri príležitosti Vášho životného jubilea Vám prajeme pevné zdravie, hojnosť Božích milostí, plnosť darov Ducha Svätého a ochranu Panny Márie.

Redakcia Svitania • Foto: archív

Mgr. Peter Kudláč

- narodil sa v Skalici v roku 1968
- vyrastal v Radošovciach, kde navštieval ZŠ, potom Gymnázium v Skalici, po maturite pracoval v Didaktiku Skalica
- ZVS absolvoval v Kadani v západných Čechách
- študoval na teologickej fakulte (CMBF UK) v Bratislave, kde bol aj vysvätený za diakona a neskôr i za knaza 10. 6. 1995 v Katedrále sv. Martina
- ako novokňaz nastúpil do Zlatých Moraviec, potom sa stáhoval do Starého Tekova a Topoľčian
- od roku 1996 bol kaplánom v Malackách, od roku 1998 farárom v Smolinskem
- 1. júla 2011 bol menovaný za farára do farnosti Závod

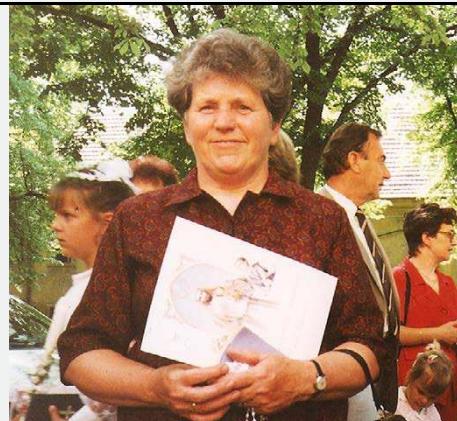
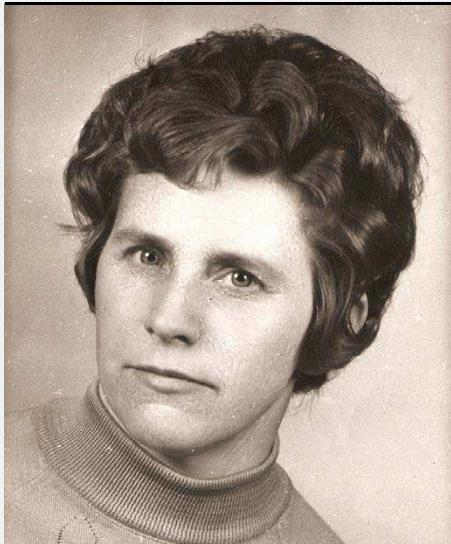

Spoznali by ste ho? Novokňaz Peter Kudláč na svojej prímičnej svätej omši.

A takto ho poznáme. Vysluhuje nám sviatosti, krstí naše deti, na sobášnych sv. omšiach spája v mene nášho Pána to, čo človek nemá rozdelovať, vyprevádzza do večnosti našich drahých zosnulých.

Do večnosti sme vyprevadili pani kostolníčku

Oddaná službe Pánovi, naša pani kostolníčka.

Prichádzali sme na správnu adresu

27. októbra Pán povolal k sebe našu pani kostolníčku Máriu Studeničovú vo veku nedožitých 80 rokov. Službu kostolníčky obetavo vykonávala z lásky k Bohu, farskému spoločenstvu a Božiemu chrámu dvadsať rokov svojho života. Bola to nesmierne cenná služba a vzácný čas. Prevziať zodpovednosť za kostol a jeho prevádzku vôbec nie je jednoduché. Boží chrám treba odomknúť, zamknúť, rozsvietiť a zhasnúť sviečky, zvoníť, podieľať sa na príprave slávenia sv. omše a vysluhovaní sviatostí. Jej prítomnosť bola potrebná pri krstoch, sobášoch i pohreboch. Pred začiatkom sv. omše sa zapájala do modlitby sv. ruženca, viedla modlitby za zosnulých z našej farnosti. Obracali sme sa na ňu s rôznymi

prosbami s vedomím, že prichádzame na správnu adresu. Keď jej okolnosti a povinnosti dovolili, rada putovala na známe pútnické miesta.

Prijala službu

Pamätam sa na začiatky jej kostolníckej činnosti. V tom čase, keď sme boli dlhšie obdobie bez kostolníka. Pani Studeničová sedávala v prvej kostolnej lavici. Bolo jej ľúto pozeráť sa na to, ako pán farár všetko potrebné na slávenie bohoslužby pripravoval sám. Nedalo jej. Vstala z kostolnej lavice, išla pomôcť duchovnému otcovi a tak s prirodzenosťou a spontánnosťou prijala službu kostolníčky. A zastávala ju takmer do svojich posledných pozemských dní. Len zopár týždňov pred odchodom z tohto sveta, keď jej už zdravotný stav nedovoľoval pokra-

čovať v kostolníckej činnosti, službu ukončila. Takto si ju budeme pamätať.

Alena

Foto: archív rodiny Studeničovej

Mária Studeničová, rod. Vílemová sa narodila 26. novembra 1938. S manželom Michalom mali dve deti: Jozefa a Janu. Jej životným poslaním bola služba – počas celého pracovného života pracovala ako zdravotná sestra. Ako dôchodkyňa opäť slúžila – ako kostolníčka. Vďaka za všetko, čo obetevala našej farnosti a nám. Venujme jej duši modlitbu, aby ju Pán prijal do svojho náručia. Odpočinutie večné, daj jej Pane!

POĎTE SI ZASÚŤAŽIŤ

Nakreslime koledníkov

Spoločenstvo eRko v spolupráci so Slovenskou poštou pozývajú koledníkov, aby nakreslili obrázok na tému „koledníci“, vo formáte A4. Obrázky budú zaradené do súťaže a vybraná kresba bude zdobiť poštovú známku. Obrázky môžete nosiť Márii Hollej alebo do sakristie do konca januára 2019. Na zadnú stranu kresby uvedte svoje meno (nie na prednú stranu). Kresby nijako neskladajte a neprekladajte. Každý účastník dostane malú odmenu. Všetky obrázky potom spoločne vo februári pošleme. Ďakujeme!

Mária

Padlo do úrodnej pôdy

Ako sme avizovali v predchádzajúcom čísle Svitania, aj v tomto roku sa zúčastníme na koledníckej akcii Dobrá novina. Témou 24. ročníka je **Padlo do úrodnej pôdy**. Na Húškoch začneme koledovať na Štedrý deň dopoludnia od deviatej hodiny. V Závode vás začneme navštevovať od 13.00 h.

Veľká časť tohtoročnej zbierky poputuje do Domu prozretelenosti v Nkonjeru, ktorý vedú sestry z kongregácie Malých sestier sv. Františka z Assisi. Hlavným cieľom centra je zlepšovať život detí s postihnutím a prispieť k transformácii nemocničnej starostlivosti na domácu starostlivosť. Ďalším z podporovaných miest je Tororo na východe Ugandy a jeho miestna kan-

Viete, ako sa melú arašidy? Málokto z nás má o tom tušenie.

celária Caritas. Vďaka podpore Dobréj noviny sa venuje podnikatelským nápadom miestnych skupín. Pomáha im školeniami, konzultáciemi, finančnou podporou. Dobrá novina podporí v roku 2019 aj rozvojové projekty pre ľudí v núdzi v **Ugande, Etiópii, Kamerune, Južnom Sudáne, Keni, Rwande a Tanzánii**.

Ak z akýchkoľvek dôvodov nemôžete prijať koledníkov a chceli by ste prispieť na účely Dobréj noviny, môžete tak urobiť zaslaním akejkoľvek sumy na účet:

SK7711000000002940457894,
alebo zaslaním SMS tvare
DMS DOBRA NOVINA na číslo 877.
Cena správy je 2 €.

Vám všetkým, ktorí nás na Štedrý deň prijmete, vopred ďakujeme za pohostenie, milé slová a najmä za štedrosť, ktorou spoločne pomáhame tým, ktorí sa bez našej pomoci nezaobídú.

„Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.“ (Mt 25, 40)

Tešíme sa na koledovanie!

Mária • Foto: Dobrá novina

Chlapci z Nkokonjeru.

SVITANÍČKO

Pomôž nájst plamienku ces-tu k prvej adventnej sviečke.

ZASMEJME SA

Samkove hlášky

-Zajtra píšeme diktát. Chcem dostať jednotku, ja som dobrý diktátor.

-Bola dobrá tá predohra? To bola domáca. (vlastná tvorba)

- Zabudol som osoliť ryžu.

- A moc?

- Pôjdeme na plaváreň?

- Dnes nie, dnes som si dostať zašportoval.

- Ale mal si sucho v ústach...

- Môžem si vytlačiť tieto noty?

- A budeš to hrávať, nie je to moc ťažké?

- To je ľahké, to zahrás aj ty... vlastne ty nie.

- Odostri si okno, aby si mal viac svetla.

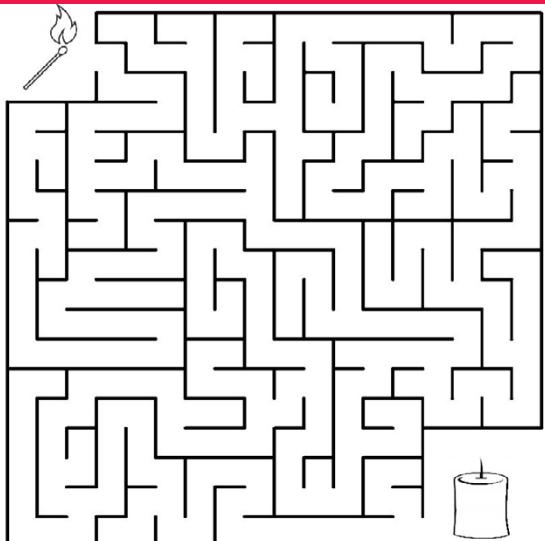
- Ja tu chcem mať také príšerie.

- Načo máš ten meter?

- Meral som si pás.

- Ale ved' má len 150 cm...

Pripravil: Pavol

Usporiadaj porozhadzované slová žalmov

dušu. K tebe, dvíham svoju Pane,
(Ž 25,1)

Veľké a máme veci s nami urobil Pán radosť.
z toho
(Ž 126,3)

a budeme spasení. svoju Bože, obnov nás, rozjasni tvár
(Ž 80,8)

zeme končiny Uzreli všetky nášho Boha. spásu
(Ž 98,3)

Pripravil: Samko

**Pobavia aj vás deti či vnúčatá originálnymi
hláškami?**

Zapíšte si ich a pošlite do Svitania!

Pút' k Svätému Donátovi z Arezza

Kostol sv. Donáta.

Pred rokom som na tomto mieste písal o sv. Donátovi. Socha sv. Donáta bola v našej obci od roku 1892. V roku 2001 bola ukradnutá. Nová socha vydržala od roku 2002 do roku 2017, kedy ju opäť ukradli. Po celý svoj život bývam v blízkosti tejto sochy, vyrastal som pri nej, denne okolo nej chodím. Prirástla mi k srdcu, chýba mi.

Sv. Donát bol biskupom. Pripisuje sa mu viaceré zázrakov. Žil v Toskánsku, v meste Arezzo v 4. storočí. Jeho rodičov zabili počas prenasledovania kresťanov, chlapca vychoval kňaz. Až pri

písaní článku do Svitania a zistovaní informácií o svätcovi pred rokom som zistil, že jeho ostatky boli prenesené do chrámu Santa Maria e San Donato na ostrove Murano pri Benátkach a sú uložené v hlavnom oltári. Vtedy som sa rozhadol, že vykonám pút' k miestu uloženia ostatkov sv. Donáta. Podarilo sa mi to minulý mesiac, keď som cestoval služobne do Benátok na konferenciu. Hned prvý deň svojho pobytu som išiel k miestu odpočinku sv. Donáta. Ostrov Murano bol jedným z prvých osídlených ostrovov v Benátskej lagúne. Do 13. storočia sa obyva-

telia živili rybolovom a predajom soli. Neskôr Benáčania presunuli výrobu skla na ostrov Murano a tým sa začal jeho rozmach. Stal sa z neho doslova ostrov sklárov. Aj dnes nájdete výrobky zo skla na každom kroku.

Ako sa však ostatky sv. Donáta dostali na ostrov Murano? Pre Benátky, ktoré ovládali celé Stredozemné more a boli veľmocou svojej doby, to nebolo žiadny problém. Vedľa dokonca už v roku 828 prepašovali z Alexandrie do Benátok ostatky apoštola Marka v sude s mäsom. Dodnes sú uložené v Bazilike sv. Marka. So sv. Donátom to bolo podobne, išlo o vojnovú korist. Jeho ostatky boli dovezené v roku 1125 z gréckeho ostrova Cephalonia, ktorý v tom čase Benátky ovládali. Doviezol ich sám dôža Domenico Michele. Je však záhadou, ako sa ostatky dostali z talianskeho Arezza, kde zomrel, do Grécka.

Ostatky sv. Donáta sú uložené v hlavnom oltári kostola Sv. Márie a sv. Donáta. Pôvodne išlo o kostol zasvätený len Panne Márii, neskôr už obom svätcom a stal sa hlavným kostolom ostrova Murano. Bol postavený už v 7. storočí a ide o najstarší kostol v Benátskej lagúne. Je to nádherný chrám postavený v byzantskom štýle. Následne bol viackrát prestavaný.

K hlavnému oltáru tohto nádherného chrámu viedla moja púť. Pri súčasnom hrobe sv. Donáta som prosil za seba i za našu farnosť. Aby sa opravilo to,

Oltár, za ktorým majú byť zavesené kosti.

čo bolo pokazené a spojilo to, čo bolo rozbité. Aj v tejto oblasti spravil sv. Donát zázraky. Prosil som i za to, aby jeho socha bola zase na pôvodnom mieste. A až teraz, pri písaní tohto článku, som z internetu zistil, že spolu so sv. Donátom odniesli Benáčania aj štyri veľké kosti, ktoré údajne patrili drakovi zabitému sv. Donátom. A tieto obrovské kosti zo zabitého drača sú zavesené za oltárom v kostole. Teda mám dôvod naviac ísť na púť k sv. Donátovi ešte raz a pozrieť sa na kosti za oltárom.

Svätý Donát, oroduj za nás! Verím, že do roka sa takto pomodlím pri jeho novej soche.

Text a foto: Richard

POZNÁME SA Z KOSTOLNÝCH LAVÍC

Dajte si pozor, aby Vám Pán Boh „nestúpil na pazúriky“

Poznáme to asi všetci – v nedeľu dopoludnia vypneme sporák či televízor, vyleštíme topánky a náhlime sa do kostola. Peši, na bicykli či autom. Na ranú či na „hrubú“. Po svätej omši sotva namočíme prsty do svätej vody a už uháňame za povinnosťami. A popri nich sme si možno ani nevšimli, kto sedel vedľa nás v kostolnej lavici. Alebo komu sme podávali ruku na znak pokoja. A pritom náš chrám je plný vzácných ľudí, ktorí pracujú či žijú na Božiu slávu. Svetská pýcha či ľudská chvála pre nich nie sú hodnotou. Vlani, v roku výročia posvätenia nášho kostola sme sa v redakcii Svitania rozhodli otvoriť novú rubriku. Aby sme sa v našej farnosti lepšie spoznali. Aby sme poznali ľudí, ktorí svoje dary premieňajú na radosť iných. Prinášame vám dnes ďalší rozhovor. Zhovárame sa s paní **Bertou Majzúnovou**.

- **Ako ste prišli k svojej osobnej viere? Bolo vám daná od rodičov, prarodičov, alebo je výsledkom vlastnej skúsenosti s Pánom?**

Pochádzam zo šiestich detí – troch bratov a troch sestier. Naša mama bola vždy úžasne nábožná. Už v tých časoch organizovala púte a bola nábožensky aj organizačne aktívna. V mladosti sme ju mali celá rodina za príklad. Držím sa toho po celý život. Snažím sa odovzdávať vieri svojim detom a vnučkám.

- **Podobne ako mamka organizujete púte, zájazdy na Fatimské soboty do Šaštína a ste hlavou Ružencového bratstva v Závode. Ako ste sa dostali k týmto službám vo farnosti?**

Mama organizovala púte spolu so strýcom Floriánom, ktorý býval pri dnešnom šenku Amala. Do Šaštína

chodievam dlhé roky. Mám vo veľkej úcte Sedembolestnú Pannu Máriu. Fatimské soboty tam fungujú tak, že prvú sobotu v mesiaci má organizačne na starosti vždy iná obec zo Záhorie. Jedného dňa v roku 2014 som na Fatimskej pobožnosti stretla svoju bývalú kolegynu. Mala práve na starosti organizáciu za obec Studienka. Ani neviem prečo, šla som za ňou poinformovať sa, ako taká organizácia prebieha. A či by sme sa aj my zo Závodu nemohli zapojiť. Slovo dalo slovo, odvtedy vždy prvú septembrovú Fatimskú sobotu organizujú veriaci zo Závodu. Takto je to už piaty rok. Nebolo to vždy jednoduché! Sochu Sedembolestnej pred oltárom vždy prinášajú krojovaní závodskí mládenci a pred dvoma rokmi poriadne meškali. Len tak-tak stihli prísť na začiatok omše. To už som bola riadne vytočená!

• **Máte veľkú úctu k Sedembolestnej.**

Ako ste si mariánsku úctu osvojili?

K Sedembolestnej Panne Márii som sa vždy prirodzene sama utiekala. Veru ani neviem povedať prečo a kedy sa tento špeciálny vzťah začal. Vždy, keď sadám do auta, ako prvé poprosím Sedembolestnú o ochranu. Utiekam sa k nej a prosím o ochranu, odpustenie, podporu. A aj ďakujem! Pri akejkoľvek príležitosti: ak sa potrebujem o niečom vážnom rozhodnúť, alebo ak sa objaví nejaký veľký problém. Vždy sa treba utiekať k modlitbe. Tak je to aj v manželstve a v partnerskom živote. Svojim vnučkám hovorím – keby išlo len o dôvody, tisíckrát by som sa bola mohla s vaším dedom rozvíest. Ale vždy nás viera udržala spolu. Ved' som mu slúbila, že v dobrom aj v zlom...

• **V Závode zastrešujete aj Ružencové bratstvo. Aká bola vaša cesta k tejto službe? Aký je súčasný stav spoločenstva?**

Aktuálne máme 14 „ruží“, teda 14 modlitbových skupín. Každá má svoju vedúcu. Ja ako vedúca 14. skupiny som zároveň vedúcou celého Spoločenstva v Závode. Členov máme vyše 260, ale veľmi ma mrzí malý záujem ľudí o modlenie sa sväteho ruženca. Boli časy, keď sme mali aj viac ako 300 členov. Záujem však v poslednom čase upadol, dnes je veľmi ťažké niekoho pre Spoločenstvo získať. Dokonca sme museli tri ruže rozpustiť a preradiť zo stávajúcich členov do iných. Ak by som

Z pravnúčika má pani Berta obrovskú radost.

mala spomenúť všetkých, ktorých som za posledné roky oslovia s prosbou zapojiť sa do modlenia v rámci Spoločenstva, ani by som sa nedopocítala. Sám od seba nikto nepríde. Nečudujem sa ani, že páni farári dlho nemohol získať novú kostolníčku za nedávno zosnulú Marku Studeničovú. Ved' ani do modlitby sv. ruženca nevieme získať ľudí... K ružencu ma priviedla opäť mama. Je nesmierne dôležité, aby sa ho ľudia modlili. Obzvlášť treba prosiť za pokoj a zdravie. Každý máme predsa nejaký problém. Osobne sa modlím za mnohých ľudí a mnogé úmysly. Často sú to len okamžité vnuknutia, ktoré mi napadnú – za koho a na aký úmysel obetovať modlitbu. Ak je niekto chorý, má vážne problémy, alebo ho čaká životná skúška, zahrniem ho do modlitieb. Stalo sa mi už, hlavne, keď sa modlím ve-

Šťastná s rodinou.

čer, že som pri ruženci zaspala. Tak sa teraz radšej modlím ráno.

• **Čím si vysvetľujete súčasný nezájem o sv. ruženec?**

Neviem. V minulosti to tak nebolo. Nezáujem vidím v každej generácii, medzi mladšími aj medzi mojimi rovesníkmi. Je to veľká škoda. Ale myslím si, že je to dobou, ktorú žijeme. Národu je príliš dobre, ľudia zabudli na vieru. To je veľmi nebezpečné. Zabudli ste na Boha, nechodíte do kostola? Dajte si pozor, aby vám Pán Boh „nestúpil na pazúriky.“ Raz ho budete potrebovať a prosiť o pomoc. Skôr alebo neskôr.

• **Aby sme neboli len negatívni, čo vás v poslednom čase z pohľadu viery najviac potešilo?**

Silný zážitok mám z poslednej septem-

brovej púte do Žarošíc. K slzám ma dojalo, keď kutnohorský arcidekan Uhlíř osobitne vyzdvihol účasť pútnikov zo Závodu a dokonca ocenil aj moju mameinku, Annu Černú zo Závodu. Za to, že dlhé roky organizovala púte. My Závodčania sme boli hlboko dojatí. Veľmi nás to povzbudilo.

- **V predchádzajúcim rozhovore s Emilom Kučerom sme hovorili aj o pôsobení kresťanov v politike. V 90-tych rokoch ste boli obecnou poslankynou. Aký je Váš názor na pôsobenie kresťanov v politike?**

Bola som poslankynou práve v období, keď bol Emil starostom. Môžem len súhlasiť s tým, čo povedal – kresťania sa musia angažovať v politike. Aj v komunálnej. Je dobré, že sa angažujú. A keď už tam raz sú, musia sa čo najsilnejšie

držať svojho presvedčenia. V mladosťi, za niekdajšieho režimu, som bola aj taký rebel. Večne som sa stavala proti bývalému režimu a nikdy som nezatajila, že som katolíčka. Takýto prístup by mal mať aj dnes každý kresťan, či je politik, alebo nie je. Netreba sa báť verejne stáť za svojou vierou a bolo by veľmi dobré, keby sa nám toto myslenie podarilo preniesť aj na mladú generáciu. Bojím sa, že ak sa to nepodarí, bude s celou spoločnosťou zle.

Adam • Foto: archív B. M.

Kto je Bernardína Majzúnová

Hlavná horliteľka Ružencového bratstva v obci Závod. Narodila sa v novembri 1945. Osem tried základnej školy absolvovala v Závode, ne povinný deviaty ročník vo Veľkých Levároch. Vyučila sa v odbore záhradníctvo na Strednej poľnohospodárskej škole v Rakoviciach pri Piešťanoch, maturitnú skúšku zložila dodatočne na Technickej škole v Malinove. Pracovala na JRD v Sekuliach ako záhradníčka, neskôr ako účtovníčka na Štátnych majetkoch vo Veľkých Levároch. Do predčasného dôchodku odišla v roku 1998. S manželom Mikulášom, zosnulým v roku 2017, sa vzali v roku 1966. Vychovali syna a dcéru. Dnes sa teší zo štyroch vnučiek a jedného pravnuka.

TÉMA DŇA

Slávia katolíci Halloween?

Pred sviatkami Všetkých svätých je často starostou katolíkov - rodičov, kňazov, učiteľov, katechetov, detí - čo s tým nešťastným Halloweenom. „Párty“, oslavy, masky, výzdoba sa ponúkajú našim detom a rodinám v obchodoch, televízii, na internete aj v školách. Niektorí to príliš „neriešia“, iní sa hnevajú, lebo vidia „amerikanizovanie“ zvonka. Sú aj takí, ktorí to vidia ako škodlivé: strašenie, bosorky, príšery, pavúky, ba nebezpečné a ezoterické, okultné, dokonca ako démonickú oslavu „Pána temnôt“. Masívna sekularizácia a strata kresťanského štýlu života v spoločnosti vytvára na kresťana tlak. Slovo halloween pochádza zo stredovekej Británie a Írska. Slovom „hallows“ označovali „svätých“. A „All Hallows Even“ alebo „Hallowe'en“ znamená v slovenskom preklade „predvečer sviatku všetkých svätých“. Preto je úplným nezmyslom povedať, že Halloween je pohanský sviatok. Je to len staroanglická verzia nášho Sviatku všetkých svätých. Pohánia všetkých svätých predsa neoslavovali. Oslavovala ich Cirkev už od prvých storočí.

Druh maškarády

Hoci halloween-ske tekvice sa začali stávať súčasťou Hallowenu až po príchode britských a írskych kolonistov do Ameriky – pôvodne sa vyrezávala repa, je pravdepodobné, že aj tieto zvyky sú pozostatkom keltských osláv

úrody. V dnešnej sekularizovanej dobe sa Halloween stal sekulárnou oslavou zbavenou jeho pôvodného katolíckeho obsahu. Miestami sa z neho stáva istý druh maškarády, ktorá má záľubu v temných a strašných veciach, čo je istá móda i v kinematografii (Scary movies, Addams family).

Sme svedkami aj súčasných novopohanských pokusov vzkriesiť staré po-hanské magické zvyky. V súčasnom novopohanstve nachádzame nemálo prípadov nebezpečnej mágie, ezoteriky a okultizmu. V niektorých okultných kruhoch je i snaha konať práve v tieto dni satanské rituály. Ale dialóg kultúr neznesie povrchnosť a je potrebné si radšej overiť zdroj skôr, než odsúdime niečo ako okultné a nebezpečné.

Kradnú nám Halloween?

Väčšina pôvodných halloweenskych zvykov nemá s okultizmom nič spoločné. V istom zmysle sa skôr zdá, akoby sekulárna spoločnosť katolíkom postupne kradla Halloween - najmä pri pohľade na niektoré kultúrne prejavy, ktoré sú často zbavené takmer všetkých kresťanských a katolíckych prvkov. Lenže problémom nie je to, či nám kradnú Halloween. Každý sa kultúrne prejavuje podľa svojho presvedčenia a ľudských hodnôt, ktoré vyznáva, a nikomu sa nedá nanútiť viera, ani kultúra. Výzvou pre nás je skôr to, aby sme my katolíci katolícke sviatky Všetkých svätých (a sú nimi aj sviatok svätého Mikuláša, Vianoc či Veľkej noci) slávili s obnovenou vierou a kultúrnou tvorivosťou.

Možno otázku Halloweenu dnes prakticky my katolíci zjednodušujeme na otázku, či pustiť alebo nepustiť dieťa na halloween-sku oslavu, obliecť či neobliecť dieťa za strašidlo, vyzdobiť či nevyzdobiť dom či záhradu tekvicami, pavúkmi, bosorkami. Lenže práve v tom väzí osídlo obranného valu, v ktorom sme sa ocitli. Súčasný tzv. Halloween má viac rovín. Bezprostredne ide o zábavu, ktorá dáva životu niečo výnimočné, romantické, tajomné, vytrháva z každodennosti, problémov, nudy či dokonca prázdnoty. Aj dnešné zábavky preprádzajú, že ľudské srdce potrebuje oslavu, potrebuje sláviť, vyjsť z bežnej každodennosti do sféry údivu. Zážitok znamená intenzívnejšie prežívanie okamihu, umocnenie okamihu. Ide o to, aby oslava zodpovedala našej vieri, vyvierať z jej vnútra, bolo v súzvuku s ňou.

Je to náš sviatok

Máme teda my katolíci sláviť Halloween alebo nie? Samozrejme ho máme sláviť! Je to predsa náš sviatok Všetkých svätých (All hallows even)! Ale nemusíme ho nazývať Halloween. U nás je to stále sviatok Všetkých svätých. Deťom je dobré poukázať, že Halloween je vlastne naším sviatkom Všetkých svätých. Otázkou je, ako ho sláviť. Rozličné katolícke národy majú svoje kultúrne specifika v prežívaní týchto dní.

My na Slovensku máme svoje tradičné katolícke tradície a zvyky spojené s cirkevným slávením sviatku Všetkých svätých. Okrem liturgie svätej omše máme zvyk navštievovať cintoríny, zdobiť hroby „novembrovými chryzantémami“,

zapálit sviečky, ktoré osvecujú celé cintoríny. Vyrábanie tekvicových svetlonosov má svoje zakorenenie aj v slovanskej kultúre, nie je len dôsledkom importu z Ameriky. Súčasná halloween-ska móda prináša úplne nové, často sekularizované, prejavy amerického slávenia Halloweenu. Tento spoločenský kultúrny prúd sa nedá celkom ignorovať, netreba sa ho ani báť, či proti nemu bojovať. Máme opäť prehľíbiť svoju katolícku vieru a vierou tvoriť kultúru v dialógu s novými impulzami - aj keď nie vždy sú tieto kultúrne impulzy len pozitívne.

Obavy o výchovnú ne/vhodnosť zaplavenia sveta detí rozličnými desivými a temnými vecami sú niekedy na mieste. Treba byť obozretní. Hoci istá tajomnosť je niečo, čo deti prirodzene pritaahuje. Dôležité je, aby sme objavovali vo viere, čo vlastne slávime - ideál svätosti, konkrétnych svätých, ktorí sú svedkami viery v dejinách, krásu neba ako večnej blaženosť a konečného cieľa života, so svätošťou spojenú potrebu očistovania, užitočnosť a potreba modlitby za zomrelých, spoločenstvo svätých, ktoré je silnejšie ako smrť. Tieto veci vysvetľujeme deťom, tieto veci prežívajme a slávme vo viere, a tieto veci vyjadrujme v kultúrnych prejavoch a zvykoch.

Zdroj: vkontexte.sk • Redakčne krátené

Celý článok možno nájsť na: <http://www.vkontexte.sk/2014/10/slavia-katolici-halloween.html?fbclid=IwAR-3bbJJ72bFZF6RxLIO0GtoJ9isR5m0ne-loglb9scqhArho-T69oXeexdtk&m=1>

ZO ŽIVOTA SVATÝCH

Sv. Juan Diego

Sv. Juan Diego sa narodil okolo roku 1474 v Mexiku, v osade Cuauhtitlan, 20 km od Mexico City. Pochádzal z indiánskeho kmeňa a jeho pôvodné meno bolo Cuauhtlatoatzin – Hovoriaci orol. V dospelosti sa oženil s indiánkou Malintzin. V roku 1524, keď v kraji začali pôsobiť prví františkáni, dochádzal za nimi do dve míle vzdialeného mesta Tenochtitlan a prijal kresťanské učenie. Zároveň prijal nové meno Juan Diego a jeho manželka María Lucía. Juan Diego sa prestahoval k svojmu strýkovi Juanolovi Bernardinovi do Tolpetlac, odkiaľ to bolo bližšie do kostola v Tlatelolco. Každú sobotu a nedelu sa bosý vydával na trojhodinovú cestu na svätú omšu. Sandále vtedy nosili len Aztékovia vyšších spoločenských vrstiev. Do chladného rána vychádzal oblečený v plášti nazývanom tilma, ktorý bol utkaný z vlákien rastliny agáve.

Ked' mal Juan Diego 57 rokov, 9. decembra 1531 sa mu na kopci Tepeyac zjavila Panna Mária a osloivila ho v jeho nárečí: „Ja som Nepoškvrnená Panna Mária, Matka pravého Boha, cez ktorého všetko žije, Pána všetkých vecí, Pána neba a zeme. Je mojím želaním, aby mi tu postavili Boží dom, kde celú svoju lásku, svoj súcit a milosť, svoju pomoc a ochranu chcem preukázať a venovať ľudom. Ja som vaša milostiplná Matka, Matka všetkých ľudí, všetkých tých, ktorí ma ľubia, ktorí ku mne volajú, ktorí majú ku mne dôveru. Tu chcem vypočuť váš plač a vaše starosti, zmierniť a

liečiť vaše utrpenie, vašu núdzu a vaše neštastie.“

Pri zjavení 12. decembra 1531 Juan Diego Panne Márii povedal, že sa ponáhľa do mesta po knaza, pretože jeho strýko je veľmi chorý. Panna Mária ho uisťila, že jeho strýko bude žiť a je zdravý. Juan Diego podľa rozkazu Panny Márie navštívil biskupa a odovzdal mu odkaz, že Panna Mária si želá, aby na pahorku Tepeyac postavili kaplnku. Biskup Zumárraga si žiadal nejaký dôkaz. Na druhý deň zavčas rána Juan Diego zašiel na vršok a našiel medzi skalami, kde takmer nič nerástlo, krásne kvety, ktoré nepoznal, pretože v Mexiku nerástli. Boli to krásne červené kastílske ruže. Jeho údiov bol veľký, lebo bol december a teplota v tú noc klesla pod bod mrazu. Juan natrhal veľkú kyticu ruží a uložil ich do svojho plášta. Ked' začal vybaľovať ruže, na plášti sa objavil obraz peknej mladej devy. Mala šaty červenej farby, na nich mala modrozelenkastý plášť posiaty hviezdami.

Tieto okolnosti biskupa presvedčili a na

určenom mieste dal postaviť kaplnku ku cti Matky Božej. Na žiadosť Panny Márie bolo toto miesto nazvané Guadalupe, čo znamená „rozšliapla som hada“ (porov. Gn 3,15). Vela Mexičanov a Španielov sa prihlásilo do práce dobrovoľne a bez nároku na mzdu. Za dva týždne na Tepeyacu postavili malú kaplnku, kam v slávostnej procesii preniesli obraz Panny Márie, ktorý neboli namaľovaný ľudskou rukou, ale vznikol zázračne v decembri 1531. Neskôr, po dokončení svätyne „Panne nebies“ (r. 1533) sa Juan Diego s veľkou láskou a zbožnosťou staral o tento malý chrám ako kostolník a prichádzajúcim pútnikom vydával svedectvo. Jeho životnou silou bola Eucharistia, ktorú mu biskup Zumárraga dovolil prijímať trikrát do týždňa, hoci to bolo neobvyklé. Žil v hlbokej úcte k Panne Márii, v modlitbe a kajúcnosti. Pozemské veci ho nepríťahovali a výrazne sa uňo prejavovala viera, nádej, láska, rovnako ako pokora a poslušnosť voči duchovným pastierom. O svätyňu sa staral do konca života a podľa tradície zomrel na konci mája roka 1548. Pápež Ján Pavol II. ho vyhlásil za blahoslaveného 6. 5. 1990 a kanonizoval ho 31. 7. 2002 v bazilike Panny Márie Guadalupskej. Po zjavení Panny Márie v roku 1531 sa uskutočnilo najviac obrátení v celých dejinách ľudstva. Indiáni, ktorí boli poväčšine nepriateľsky nastavení voči kresťanskému náboženstvu, kultúre aj prítomnosti španielskych dobyvatelov, vďaka zjaveniu Panny Márie a zázračnému obrazu z Guadalupe prijali krst a stali sa horlivými katolíkmi. V priebehu siedmich rokov bolo pokrstených 9 miliónov ľudí.

Pripravil: Pavol • Zdroj: internet

FARSKÁ MATRIKA

Sviatost krstu prijali

Pavel Janček	*	krst: 07. 10. 2018
Gabriel Vícena	*	14. 10. 2018
Sebastian Vícena	*	14. 10. 2018
Juraj Ferenčíč	*	20. 10. 2018
Dávid Kovács	*	28. 10. 2018
Adam Vismek	*	28. 10. 2018
Vanesa Poláčková	*	10. 11. 2018
Gabriela Klvačová	*	11. 11. 2018
Michaela Klvačová	*	11. 11. 2018

Sviatost manželstva prijali

Martin Valent	a	Dominika Pavlovičová	06. 10. - Húšky
Tomáš Lapin	a	Nikola Šišoláková	27. 10.
Denis Poláček	a	Karolína Chmelová	10. 11.

Do večnosti sme vyprevadili

Helena Hajdinová, rod. Farkasová	† 11. 09.	pohr.: 13. 09.
Marek Húbek	† 13. 09.	20. 09.
Marián Drahoš	† 14. 10.	17. 10.
Michal Krajčíř	† 24. 10.	27. 10.
Jozef Filo	† 24. 10.	29. 10.
Mária Studeničová, rod. Vílemová	† 27. 10.	31. 10.
Ján Kubík	† 04. 11.	08. 11.

